

Groente- en fruittelers kijken allang niet meer op van residunormen, zelfs niet van bovenwettelijke normen. Die normen hangen de sierteeltsector ook boven het hoofd, stelt Anthos. “Wettelijke normen zijn er nog niet, maar de retail stelt al eisen. Je moet eraan voldoen om te mogen leveren”, stelt voorzitter Henk Westerhof van Anthos nuchter. Bereid je er op voor, zeggen LTO en Anthos.

Tekst: Hans van der Lee | Foto: René Faas

Residunorm sierteeltgewas ‘straks regel’

WAAR KOMT DIE WENS VAN DE AFNEMER VANDAAN?

Het is een imagokwestie, stellen de belangenbehartigers. Gewasbescherming is negatief in het nieuws en als gevolg daarvan stellen de winkelbedrijven eisen aan het residu dat nog op bollen, planten en bomen mag zitten. Consumenten lijken zich er nu nog niet zo druk om te maken, maar verschillende afnemers willen bijvoorbeeld geen neonicotinoiden meer terugvinden op het product. Dat wordt ook gecontroleerd. Gevolg is dat telers bijvoorbeeld geen Calypso en Gazelle meer mogen spuiten.

WETEN WE EIGENLIJK WAT ER OP HET PRODUCT ZIT ALS WE HET AFLEVEREN?

Alleen als je het zelf laat onderzoeken. Anthos en de LTO Vakgroep Bomen, Vaste Planten en Zomerbloemen deden in 2017 onderzoek. Wageningen Plant Research zocht uit hoeveel middel achterbleef na bespuiting en wat er bij aflevering van over was. Op een containerveld van Delphy in Boskoop zijn Buddleja, Buxus, Chamaecyparis, Clematis, Erica, Gaultheria, Lavendula, Phlox, Rosa, Spirea, Vaccinium en Viburnum bespoten of aangegoten en onderzocht tot vier

maanden na de behandeling. Van de meeste middelen was na drie maanden zo weinig over dat de gangbare residugrens van 0,05 mg/kg niet werd overschreden. Van een enkel middel is na vier maanden toch meer teruggevonden.

HOE ERG IS DAT EIGENLIJK, ZO’N OVERSCHRIJDING?

Dat valt volgens Anthos tot op heden erg mee. Twee jaar geleden zette de retail de sector onder druk om het residu terug te dringen. Vervolgens is daar bij certificeringsorganisaties als MPS en PlanetProof werk van gemaakt en die campagne werpt volgens de belangenbehartiger zijn vruchten af. Certificering via bijvoorbeeld het duurzaamheidsplatform is volgens Westerhof de manier om te laten zien dat je er iets aan doet en dat wordt gewaardeerd door de afnemers. Van teruggestuurde partijen omdat er nog te veel middel op zit, is voor zover bekend bij Anthos dan ook geen sprake.

HOE VOORKOM IK RESIDU?

Wie minder spuit, houdt minder over. Preventie, biologische bestrijders in de kas, het helpt allemaal. Er is echter één ding waar afnemers nog minder op zitten te wachten dan

residu en dat is een sierteeltproduct met ziekten en plagen. Wie zijn product exporteert, heeft te maken met een 0-tolerantie. Niet spuiten is voor veel telers dan ook nog geen optie. Om een beetje in te schatten wat bij afleveren nog op het product te vinden is, kunnen telers de zogeheten RL50-database gebruiken. In de Pesticide Properties Data Base kan je vinden hoe snel een middel afbreekt. De waarden zijn in een laboratorium bepaald en er komt geen gewas aan te pas, maar het geeft wel een indicatie. Hoe lager de RL50, hoe sneller het middel afbreekt.

WACHT EVEN, DIE DATABASE GEBRUIKEN KOST GELD. HOE VERDIEN IK DAT TERUG?

Niet. Het bekende centje meer voor een product dat geen of nauwelijks residu bevat zit er niet in. Het is een voorwaarde om te mogen leveren, die naar verwachting steeds strikter zal worden gesteld. Certificering kost ook geld en daar geldt precies hetzelfde voor, om nog maar te zwijgen van zelf je product laten onderzoeken op residu. Bezint eer je begint, het is devies. Spuit zo min mogelijk, spuit niet net voor afleveren, neem de dosering van het middel in acht, spuit onder de juiste omstandigheden en gebruik eventueel hulpstoffen die opname van het middel bevorderen. Maar let op, die hulpstoffen kunnen ook averechts werken. Betere opname kan tot een hoger residu leiden.

KAN IK ZELF RESIDUONDERZOEK REGELEN ALS IK HET ZEKER WIL WETEN?

Natuurlijk, er zijn laboratoria als Groen Agro Control en Eurofins Agro die monsters kunnen onderzoeken met een gaschromatografie (GCM) en vloeistofchromatografie (LCM).

De kleinste spoortjes middel worden zo teruggevonden. Je krijgt een overzicht van de gevonden werkzame stoffen, die je weer via de middelendatabank op www.ctgb.nl kunt koppelen aan de gebruikte middelen.

EN ALS DE UITSLAG TEGENVALT?

Uit residuonderzoek kan blijken dat er meer middel op het product zit dan verwacht, of zelfs middelen die niet zijn gebruikt. Dat kan onder meer komen doordat in het onderzoek naar de laagste concentraties wordt gekeken, alles wordt gevonden. De stof is misschien via het plantgoed meegekomen, het zat in de bodem of een ander teelmedium, het is via beregening met slootwater of via de wind in het gewas gekomen. Je bent niet altijd zelf de veroorzaker. In de praktijk komen deze residuen niet boven de 0,06 mg/kg uit.

IK WIL WEL, MAAR KAN NIET ZONDER RESIDU LEVEREN. WAT ALS MIJN AFNEMER DAT WEL VRAAGT?

Overleg met de afnemer. Ook als uit onderzoek blijkt dat er middel in het gewas zit dat je niet zelf hebt gebruikt. Geef aan welke middelen je zelf hebt gebruikt en waarom, zoals dat ook bij certificering wordt gevraagd. LTO en Anthos zijn ondertussen bezig de wensen en de eisen zoveel mogelijk te stroomlijnen. Ze doen dit in nauw overleg met het Groenten en Fruit Huis, want in deze sector is meer ervaring met residu terugdringen. Onderdeel van deze samenwerking is ook onderzoek naar de echte prijs van een product, waarin alle duurzaamheidskosten zijn meegenomen. Dat levert in ieder geval een duidelijkere kostprijs op en geeft antwoord op de vraag of die cent meer nodig is.